

**AGDENES KOMMUNE
ÅRSBERETNING 2019**

Årsberetningen er utarbeidet som et supplement til regnskapsdokumentene. Den tar for seg viktige økonomiske utviklingstrekk og utvikling i lokalsamfunnet for øvrig som kan påvirke kommunens økonomiske stilling.

Krav om årsberetning er hjemlet i Kommunelovens § 48 nr. 1 og 5.

1. Inntektsutvikling

Skatteinntektene har gått opp med 2,8 mill.kr. fra 2018 (+7,7 % nominelt). Gjennomsnittlig vekst for landet var 4,7 %. Nedgang eller svakere vekst enn landsgjennomsnittet i kommunens skatteinntekter, medfører økt inntektsutjevning (del av rammetilskuddet). Fra 2018 har det inntektsutjevnerende tilskuddet gått ned fra 11,9 mill.kr til 11,3 mill. kr (- 5,0 %). Agdenes er en "skattesvak" kommune, og skatteinntektene ligger på 73,0 % av landsgjennomsnittet.

Rammetilskudd (eks. inntektsutjevning) har økt med 4,2 mill. kr fra 2018. Utbetaling fra Havbruksfondet ble kr. 563.000 i 2018. (kr 7.323.000 i 2018). Driftsinntektene for øvrig utvikler seg stort sett i takt med generell prisvekst. Vekst i brutto driftsinntekter ble bare 0,8 % på grunn av redusert utbetaling fra Havbruksfondet.

(tall i hele tusen)

Type inntekt	1 000 kr				
	2016	2017	2018	2019	%
Brukerbetaling	6.991	7.402	7.242	6.591	3,56
Salgs- og leieinntekter	11.296	12.136	11.522	13.354	7,22
Overføringer	20.634	21.862	25.873	27.322	14,78
Rammetilskudd	88.253	87.747	91.883	95.456	51,62
Andre statlige overføringer	2.235	3.384	10.165	2.560	1,38
Andre overføringer	290	197	209	152	0,08
Skatt	34.554	37.227	36.630	39.471	21,35
SUM	164.253	169.955	183.524	184.906	100,00

2. Resultatutvikling/driftsregnskapet

Netto driftsresultat bør ligge på 1,75 – 2,0 % av kommunens brutto driftsinntekter. Etter et år med sterkt resultat, er resultatet i 2019 svakere, og oppfyller ikke måltallet. Regnskapet er gjort opp med et overskudd (regnskapsmessig mindreforbruk) på kr 3.405.784.

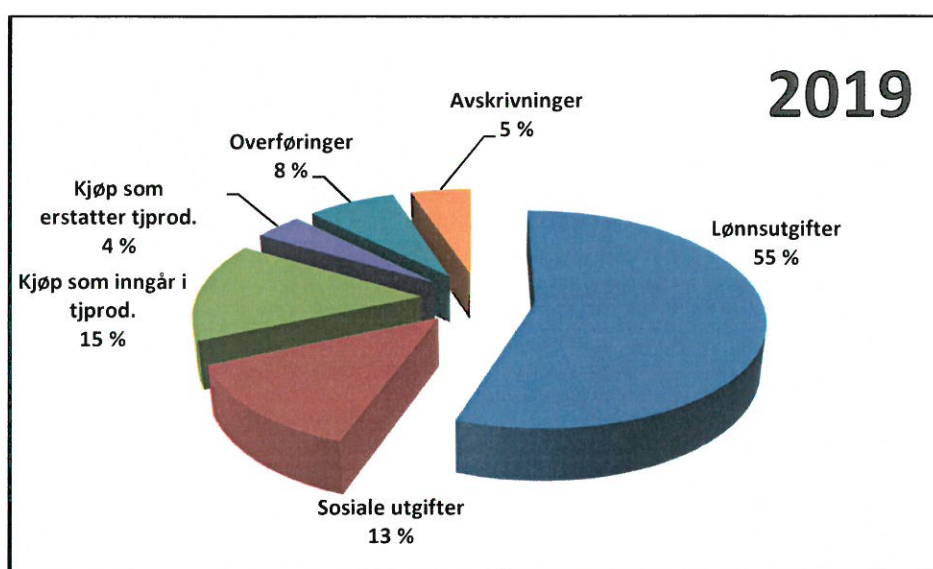
(beløp i hele tusen)

	2016	2017	2018	2019
Netto driftsresultat	8.959	-37	10.971	1.650
Netto driftsresultat %	5,5 %	0,0 %	6,0 %	0,8 %
Avsetninger	9.560	15.114	14.510	14.617
Bruk av avsetninger	-9.389	-17.468	-9.460	-16.373
Regnskapsmessig resultat	5,4 %	1,4 %	3,2 %	1,8 %

Svakt resultat kommer som følge av svak vekst 0,8 % i inntektene (inntektene fra havbruksfondet bortfalt), og at driftsutgiftene er økt (+ 8,0 %) fra nivået i 2018.

Lønn og sosiale utgifter har en økning på 3,6 mill. kr (+ 3,4 %) fra 2018. Virkningen av tariffoppgjøret utgjør i hovedsak økningen. Tjenesteproduksjonen er opprettholdt, selv om rekruttering har vært utsatt så langt det har vært forsvarlig.

Øvrige driftsutgifter har økt markant. Overføringer har økt med 5,5 mill. kr. som skyldes opprusting av infrastruktur – vei, vann og avløp – med til sammen 2,5 mill. kr, samt overføring til kirkelig fellestråd til nytt tak på Lensvik kirke med 1 mill. kr. Kjøp av varer og tjenester er økt med 4,5 mill. kr, hvorav de største postene er ekstra vedlikehold på vei (asfalt), utgifter til avvirkning av skog, ekstra vedlikehold på vann og avløpsnett, datakjøp til skoler og barnehager, samt avslutning av arkiv.

3. Regnskap/budsjett/økonomiplan

Oppstillingen nedenfor bygger på ansvarskontoplanen (intern kontoplan) i kommuneregnskapet, og tilsvarer regnskapsskjema 1 B inntatt i regnskapsdokumentet.

Rammeområdene 3. Helse og omsorg og 4. Næring og drift, har store avvik i forhold til vedtatt budsjett. For helse og omsorg er det rett og slett overskridelser av budsjetttrammene. Næring og drift har et merforbruk som skyldes utgifter finansiert med bruk av fond. De øvrige rammeområder har bare mindre avvik.

Grunnlaget for det som fordeles i drift dannes først og fremst av inntekter fra skatt, rammetilskudd, renteinntekter og fondsbruk; fratrukket renteutgifter, avdrag, avsetninger til fond og overføring fra drift til investeringer.

Avkastning på *Langsiktige plasseringer* har gitt en avkastning på kr 1.930.000 i 2019. Det er fra tidligere år avsatt avkastning på kr 4.000.000 i buffer for finansforvaltningen. Avkastning for 2019 er ikke tilført fondet.

De driftsmessige forutsetningene som ble lagt til grunn i budsjettet for 2019 og i økonomiplanen (for perioden 2019 – 2022) er fulgt opp.

(Tall i hele tusen)

Rammeområde		Regnskap	Budsjett	Avvik	Forbruk
1. Sentrale styringsoppgaver	Utgift	18 709	17 198		
	Inntekt	-1 703	-469		
	Netto	17 006	16 729	277	101,6 %
2. Oppvekst og kultur	Utgift	50 261	49 503		
	Inntekt	-10 205	-8 426		
	Netto	40 056	41 077	-1 021	97,5 %
3. Helse og omsorg	Utgift	77 016	69 846		
	Inntekt	-18 215	-13 132		
	Netto	58 801	56 714	2 087	103,7 %
4. Næring og drift	Utgift	50 524	45 228		
	Inntekt	-19 033	-16 067		
	Netto	31 490	29 161	2 329	108,0 %
6. Skatt, rammetilsk. lån og fond	Utgift	74	5		
	Inntekt	-10 934	-11 067		
	Netto	-10 860	-11 062	202	98,2 %

4. Investeringsregnskapet

(tall i hele tusen)

	2016	2017	2018	2019
Investering anleggsmidler	12.489	46.006	77.641	92.530
Aksjekjøp	435	499	540	532
Avsatt investeringsfond	200	1.200	12.347	930
Sum	13.124	47.705	90.528	93.992
Finansiert slik:				
Bruk av lån	-2.842	-5.000	-6.000	-59.620
Tilskudd og refusjoner	-150	-5.698	-51.806	-4.
Bruk av fond	-8.030	-27.066	-14.252	-11.058
Overført fra drift	0	0	0	0
Salgsinntekter	-200	-1.971	-4.883	-1.130
Merforbruk/udekket	0	0	0	0
Refundert merverdiavgift	-1.902	-7.970	-13.587	-17.588
Sum	-13.124	-47.705	90.528	93.992

Investeringer i varige anleggsmidler og aksjer er på 92,5 mill. kr (inkl. mva.), og er finansiert med lån, tilskudd, refundert merverdiavgift og bruk av fond. Egenfinansieringsandelen (bruk av avsetninger, driftsmidler og salgsinntekter) er på % (12,2 mill. kr), og burde ha vært høyere. Bruk av lån er på 59,6 mill.kr og medfører en fordobling kommunens gjeld. Økt rente og avdragsbelastning er dekket i vedtatt økonomiplan.

Utbyggingen av nye Hamnahaugen helse- og omsorgssenter har fortsatt gjennom hele året, og byggetrinn 2 ble ferdigstilt desember 2019. Påløpte kostnader så langt er på 157,5 mill. kr (66,3 mill. kr brukt i 2019), mens totalt budsjett er 165 mill. kr. Det gjenstår bare mindre avklaringer før endelig prosjektregnskap kan gjøres opp, men alt tyder på et sluttregnskap som ligger godt innenfor budsjett.

Av øvrige investeringer nevnes bygging av Ny Mølnbukt barnehage med 15,8 mill.kr, kjøp av ny brannbil 4,0 mill. kr, opprydding VA og bygging gangveg i Lensvikbukta 3,0 mill.kr. og forprosjekt Lensvik skole 4,8 mill. kr.

5. Balanseregnskapet

Balansen viser status for kommunens økonomiske stilling ved årsskiftet. Utvikling i kommunens egenkapital er sentral i vurdering av kommunens soliditet, og tabellen under viser utviklingen de siste 3 år.

Beholdninger i aksjefond og obligasjoner ble overført til bank. Sammen med kassakredittlån til forskottering av Husbankens tilskudd til sykehjemmet, har dette medført en betydelig beholdning på kommunens bankkontor. Tilskudd fra Husbanken er mottatt, men det kom for seint til at kassakreditten ble innfridd i 2019.

Driftsfondene er økt med 0,7 mill. kr i år, mens investeringsfond er redusert med 6,8 mill. kr

Pensjonsmidlene øker, og det er nå avsatt 244 mill. kr til dekning av framtidige pensjoner.

(tall i hele tusen)

Eiendeler	Egenkapital og gjeld		
	2017	2018	2019
Anleggsmidler	503.051	592.455	692.577
Eiendom/anlegg	243.766	302.609	378.365
Makiner/utstyr	18.027	17.373	24.483
Utlån	32.594	38.818	38.409
Aksjer og andeler	6.485	7.001	7.533
Pensjonsmidler	202.179	226.654	243.787
Omløpsmidler	91.501	140.874	168.091
Korts. fordringer	14.294	65.336	15.619
Premieavvik	2.874	3.221	6.663
Aksjer og andeler	43.370	42.923	0
Kasse og bank	30.963	29.395	145.809
Sum eiendeler	594.552	733.330	860.668
Egenkapital	244.580	320.483	337.295
Driftsfond	33.146	39.827	40.480
Investeringsfond	18.121	17.141	10.324
Overskudd	2.316	5.921	3.406
Annen EK	190.997	257.594	283.085
Langsiktig gjeld	312.789	335.496	417.808
Pensjonsforpliktelse	237.481	251.606	269.016
Lån i bank/foretak	75.308	83.890	148.792
Kortsiktig gjeld	37.182	77.350	105.565
Sum EK og gjeld	594.551	733.330	860.668

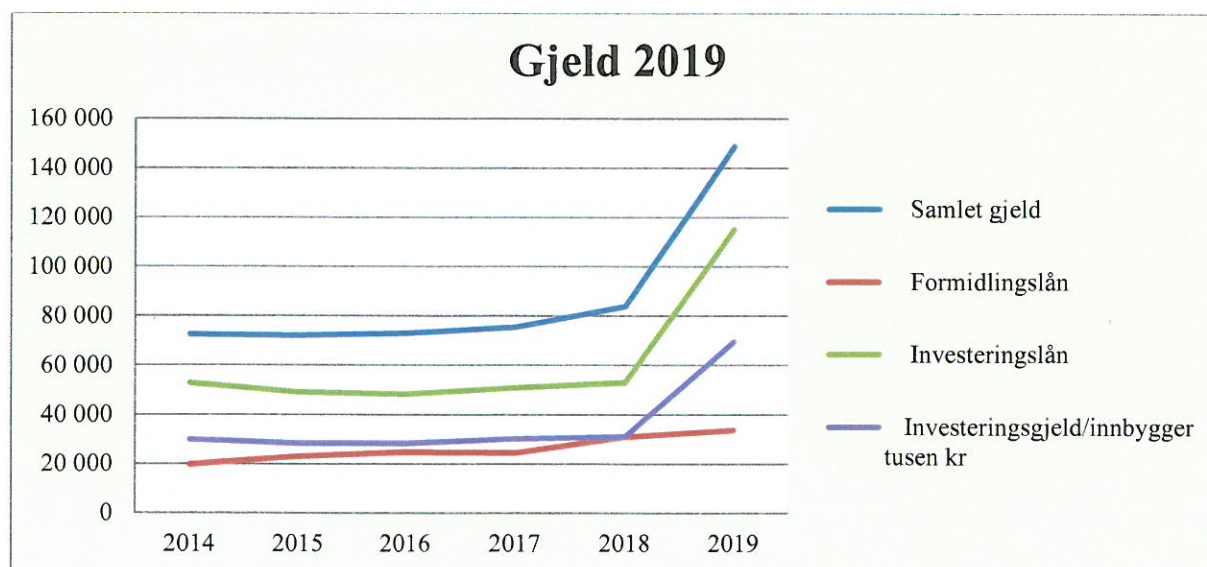
Likviditetsgrad er et begrep som sier noe om kommunens evne til å dekke sine kortsiktige forpliktelser. Det benyttes 2 nøkkeltall for å beskrive dette. Likviditetsgrad 1 er forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld som bør være større enn 2. Likviditetsgrad 1 er 2,3 ved utgangen av 2019. Beregningen er korrigert for bygg-/kassakredittlån som ble innfridd primo januar 2020.

Likviditetsgrad 2 er forholdet mellom de mest likvide midler (kasse, bank, pengemarkedsfond) og kortsiktig gjeld som bør være større enn 1, og er ved utgangen av 2019 på 1,38. Begge beregninger viser at kommunen oppfyller måltallene når det korrigeres for bygge-/kassakredittlån.

Investeringsgjeld har økt med over 50 % i 2019, og er nå 115 mill. kr. Årsaken er primært et låneopptak på 47 mill. kr. til delvis finansiering av nytt sykehjem. Det er dekning for økt rente og avdragsbelastning i gjeldende økonomiplan.

Kommunens lånegjeld til investeringer og lån til videre utlån (startlån) over 6 år er slik:

Lånegjeld (Tall i 1 000 kr)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Lånegjeld pr. 01.01	60.083	72.474	72.002	73.019	75.308	83.890
+ Nye låneopptak	18.000	4.000	7.000	9.000	15.000	70.000
- Avdrag	5.609	4.472	5.983	6.711	6.418	5.098
= Lånegjeld pr. 31.12	72.474	72.002	73.019	75.308	83.890	148.792
Lånegjeld pr. innbygger i kr	40.945	41.548	42.676	44.719	49.551	89 904
Formidlingslån (startlån)	19.708	22.975	24.790	24.495	31.276	33 695
Investeringslån	52.766	49.027	48.229	50.812	52.614	115 097
Investeringsgjeld/innbygger	29.811	28.290	28.188	30.173	31.077	69 545
Antall innbyggere pr. 31.12	1.770	1.733	1.711	1.684	1.693	1.655

(gjeldsutviklingen i perioden 2014-2019)

6. Ytre forhold

Fra 01.01.2020 opphørte Agdenes kommune og ble en del av Orkland kommune. Fra denne dato vil utvikling av lokalsamfunnet i gamle Agdenes kommune bli styrt fra Orkland kommunes styrende organer. Intensjonsavtalen forutsetter at hele kommunen skal tas i bruk, og det tas sikte på en positiv utvikling i alle deler av kommunen.

Kommunenes inntektsgrunnlag og utgiftsbehov er i det alt vesentlige bestemt av antall innbyggere og befolkningens alderssammensetning. Folketallet i Agdenes har over tid vært stabilt nedadgående.

I løpet av 2019 har folketallet fortsatt gått ned, og det var ved årsskifte 1.655 innbyggere (en nedgang på 38 – 2,2 %). Det er ikke produsert tabeller for fordeling etter aldersgrupper, så det er ikke mulig å se hvilke grupper som har gått mest tilbake. Kvartalsvise befolkningsendringer viser at det er et fødselsunderskudd på hele 19. Antall fødte siste år er bare 6, og noe som er bekymringsfullt.

Ut fra generelle trender i landet, der distriktene opplever befolkningsnedgang til fordel for urbane områder, er det liten grunn til å tro at utviklingen i tidligere Agdenes vil snu i nærmeste framtid.

Nedenfor er en tabell som viser utviklingen fordelt på aldersgrupper. (SSB lager ikke tall for 2019 for kommuner som blir sammenslått i 2020)

Utvikling i folketall 2014 – 2018.

	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Innb. i alt	1 770	1 733	1 711	1 684	1.693
0-5 år	94	93	93	93	105
6-15 år	190	181	174	177	181
16-19 år	106	104	87	82	66
20 – 66 år	991	960	965	949	951
67-79 år	242	243	243	236	253
80-89 år	112	114	115	111	104
over 90 år	35	38	34	36	33

Antall barn i grunnskolealder har vært stabilt i perioden, men antall i de eldste aldersgruppene har hatt en svak nedgang. Ut fra lokal kunnskap, vet en at antall barn i grunnskolealder vil gå ned på kort sikt.

Kommunen har hatt store oppgaver i tilknytning til tjenester til ressurskrevende funksjonshemmede, og det har vært økning i antall tjenestemottakere. Det er stor mangel på arbeidskraft, både på fagkompetanse og assistentnivå. I høytider og ferier har bemanning av tjenesten bydd på store utfordringer, og en økning i behovet vil forsterke dette ytterligere.

7. Likestilling

	Kvinner	%	Menn	%
Kommunestyret	5	29,4 %	12	70,6 %
Formannskapet	2	40,0 %	3	60,0 %
Hovedutvalg HOL	3	42,9 %	4	57,1 %
Hovedutvalg HND	4	57,1 %	3	42,9 %
Kontrollutvalget	2	40,0 %	3	60,0 %

”Vi har som mål å ha likeverd og likestilling mellom kjønnene. Det er viktig for arbeidsmiljøet at begge kjønn er representert på arbeidsplassene.”

	2016	2017	2018	2019
Antall årsverk	157	164	166	159
Antall ansatte	213	213	215	219
Antall kvinner	154(72,3 %)	159(74,7 %)	163(75,8 %)	165(75,3 %)
Antall menn	59(27,7 %)	54(25,3 %)	52(24,2 %)	54(24,7 %)
Lederstillinger:				
Antall kvinner	7(46,7 %)	7(50,0 %)	7(50,0 %)	7(50,0 %)
Antall menn	8(53,3 %)	7(50,0 %)	7(50,0 %)	7(50,0 %)

8. Diskriminering

Fra 01.01.2009 er offentlige virksomheter som er pålagt å utarbeide årsmeldinger (Diskrimineringsloven § 3 a), også pålagt å rapportere om utførte aktiviteter og planer for å fremme lovens formål. *Agdenes kommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne* er aktivt og velfungerende i kommunen, og arbeider aktiv for å fremme tiltak som bidrar til å hindre diskriminering. Ved nybygg og større restaureringsarbeider ivaretas også kravene til universell utforming.

Kommunen har flere arbeidstakere med innvandrerbakgrunn som er godt integrerte i organisasjonen.

9. Etisk standard

Rådmannen har både i ledermøter og på ledersamlinger gått gjennom og drøftet vedtatte etiske retningslinjer. Avdelingsledere har også satt retningslinjene på dagsorden i sine personalmøter. Kommunestyret hadde retningslinjene oppe til behandling i møte den 05.02.2014.

10. GDPR

Det er gjennomført opplæring i hovedtrekkene i GDPR på ledersamling høsten 2018. Kommunen har eget personvernombud, og det er utarbeidet egen personvernerklæring for kommunen. Ombudets kontaktopplysninger og erklæringen er lagt ut på kommunens hjemmeside. Her finnes også lenker til relevante sider på nett.

Orkanger, 30.03.2020

Ingvild Kvernmo
rådmann
Orkland kommune

Økonomisk oversikt – drift 3 siste år.

Driftsinntekter (hele tusen)	2017	2018	2019
Brukerbetalinger	7 402	7 242	6 591
Andre salgs- og leieinntekter	12 136	11 522	13 354
Overføringer med krav til motytelse	21 862	25 874	27 322
Rammetilskudd	87 747	91 883	95 456
Andre statlige overføringer	3 384	10 165	2 560
Andre overføringer	197	209	152
Skatt på inntekt og formue	37 227	36 630	39 471
Sum driftsinntekter	169 955	183 524	184 906
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	100 623	105 234	108 844
Sosiale utgifter	25 677	24 782	25 774
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	27 879	24 530	29 444
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	8 147	7 838	8 007
Overføringer	10 145	9 017	14 543
Avskrivninger	9 955	9 429	9 935
Fordelte utgifter	-1 729	-1 599	-1 675
Sum driftsutgifter	180 698	179 232	194 872
Brutto driftsresultat	-10 743	4 292	-9 966
Finansinntekter			
Renteinntekter og utbytte	1 875	2 919	3 257
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	2 755	2 004	2 388
Mottatte avdrag på utlån	14	146	1 061
Sum eksterne finansinntekter	4 644	5 069	6 706
Finansutgifter			
Renteutgifter og låneomkostninger	1 291	1 439	1 713
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	137	2 451	459
Avdrag på lån	2 418	3 898	2 817
Utlån	48	30	36
Sum eksterne finansutgifter	3 894	7 818	5 025
Resultat eksterne finanstransaksjoner	750	-2 750	1 680
Motpost avskrivninger	9 955	9 429	9 935
Netto driftsresultat	-38	10 971	1 650

Interne finanstransaksjoner			
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	8 788	2 316	5 921
Bruk av disposisjonsfond	6 844	4 532	7 949
Bruk av bundne fond	1 836	2 612	2 503
Sum bruk av avsetninger	17 468	9 460	16 373
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	12 830	12 968	14 500
Avsatt til bundne fond	2 284	1 542	117
Sum avsetninger	15 114	14 510	14 617
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	2 316	5 921	3 406